

Antero Eerolan ja Jussi Saramon sekä 15 muun valtuutetun aloite avoimuuden lisäämisestä Vantaan kaupungin yhtiöissä

VD/9102/00.02.00.03/2016

Valtuutettu Antero Eerola ja Jussi Saramo sekä 15 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen.

"Avoimuuden lisääminen Vantaan kaupungin yhtiöissä

Käytännössä kaikissa Suomen kunnissa - myös Vantaalla - julkisia, verovaroilla rahoitettuja palveluita tuotetaan osittain kunnan kokonaan tai osittain omistamissa osakeyhtiöissä. Julkisia palvelutehtäviä hoitavat yhtiöt noudattavat kuitenkin osakeyhtiölakia, jonka mukaan niiden toiminta ei ole julkista.

Siirtämällä palveluita osakeyhtiömuotoon onkin pahimmillaan mahdollista kiertää Suomen perustuslaissa ja julkisuuslaissa (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) olevaa periaatetta kaiken viranomaistoiminnan lähtökohtaisesti julkisuudesta. Asetelma korostuu tulevaisuudessa, mikäli sote- ja alueuudistuksen hengessä erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotantoa siirretään yhä enemmän osakeyhtiöihin.

Osakeyhtiölaissa ei kuitenkaan ole velvoitteita salailulle tai varsinaisia esteitä suuremmalle avoimuudelle. Kyse on viime kädessä omistajan tahdosta.

Vantaan kaupunki voisi olla koko Suomessa edelläkävijä kunnan omistamien yhtiöiden avoimuudessa. Yksi keino tähän voisi olla se, että kaupungin omistamissa yhtiöissä ryhdytään vapaaehtoisesti soveltamaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta. Lisäksi voitaisiin kartoittaa muita keinoja.

Kaupungin yhtiöiden omistajia ovat kaikki kaupunkilaiset. Siksi niillä ei pitäisi olla mitään salattavaa omistajiltaan tai heidän vaaleissa valitsemiltaan edustajilta. Mahdollisimman suuri avoimuus on myös keskeinen keino ennalta estää korruption pesiytyminen julkisen vallan rakenteisiin.

Eduskunnassa on jätetty 7.10.2016 lakialoite, jossa esitetään osakeyhtiölain 1. luvun muuttamista niin, että "julkisesti rahoitettuja palveluita tuottavan tai julkista palvelutehtävää hoitavan osakeyhtiön toiminnan julkisuudesta noudatetaan, mitä on säädetty laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (62 1/ 1999)."

Aloitteen on allekirjoittanut yli puolet kansanedustajista kaikista eduskuntaryhmistä.

Edellä olevan perusteella ja kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 19. pykälään viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

- Vantaan kaupunki ryhtyy avoimuuden edelläkävijäksi kunnan omistamissa yhtiöissä ja selvittää, millä keinoin tämä olisi mahdollista toteuttaa. Yksi keino on, että kaupungin omistamissa yhtiöissä ryhdytään vapaaehtoisesti soveltamaan lakia viranomaistoiminnan julkisuudesta."

Kaupunginvaltuusto 17.10.2016 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.